

Sakspapir

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
077/23	Formannskapet	PS	31.08.2023
078/23	Kommunestyret	PS	21.09.2023

Sakshandsamar	Arkiv	ArkivsakID
Atle Vaage	FE-223, FA-M10	23/919

Tilskot privat vassutbygging Utkilneset

Framlegg til vedtak:

Kommunen dekkar 1/3 av oppsitjarane sine fellesutgifter for framlegging av vatn til Utkilneset, inntil maksimalt kroner 215 000,- inklusive mva. Løyving vert finansiert og utbetalt over driftsbudsjettet for 2024.

Fleire abonnentar skal kunna kopla seg på anlegget, såframt det er kapasitet.

Formannskapet - 077/23 - 31.08.2023

FS - behandling:

Kommunedirektør Bjørnar Fjellhaug orienterte om saka, jamfør saksutgreiinga. Vil no innstilla på anleggsbidrag.

Det er stramma inn i administrasjonen at dei vurderingar som er gjort skal dokumenterast betre, det har ikkje vore bra nok så langt.

Ordførar Per Lerøy (Ap) sa at dette er ei sak både for vatn til Utkilen og vatn til Krossøy, der det er spørsmål kring den informasjonen som er gitt til innbyggjarane. Kommunen sin praksis har vore at kommunen har dekkja forsyning fram til knutepunkt, og så gitt støtte til private vasslag for å hjelpe dei med å få vatnet heilt fram. Tilsvarande er det naturleg at ein skulle gjort også for Krossøy og Utkilneset. Oppfattar at det er valt for små dimensjonar av dei som har jobba privat med dette, på bakgrunn av at det er gitt feile opplysningar frå administrasjonen, noko som er veldig uheldig.

Lerøy (Ap) spurte vidare om ein ikkje kan ta over anlegget og gje investeringstilskot på 50 eller 100 prosent, ved å gje dispensasjon frå VA-normen.

Helge Dyrkolbotn (KrF) viste til at det ikkje er søkt om overtaking, dersom det skal gjerast, må ein ta det opp som ei ny sak.

Morten Sognnes (H) sa at han oppfattar det slik at utbyggarane er ført bak lyset når det gjeld kva som skulle til for å oppfylle kommunen sine krav for å overta anlegget. Skulle gjerne dekkja meir enn ein

tredel slik som det ligg i saka.

Ordførar Lerøy (Ap) og Dyrkolbotn (KrF) sa at det nok vil komma nye søknader frå både Krossøy og Utkilen om denne saka vert vedteken. Alternativt kan ein senda saka tilbake til administrasjonen for å få dette som ei investering og ikkje over driftsbudsjettet. Om dette svara Fjellhaug at det er tale om å ta frå driftsbudsjettet for 2024, så ein kan gjera vedtak her og ev. sjå om det kjem ny søknad før 2024.

Ordførar Lerøy (Ap) sa at det er viktig at ein dokumenterer det som blir avtala i ulike møte.

Handsaming i formannskapet:

Samrøystes for kommunedirektøren sitt framlegg til vedtak.

FS - vedtak:

Kommunen dekkar 1/3 av oppsitjarane sine fellesutgifter for framlegging av vatn til Utkilneset, inntil maksimalt kroner 215 000,- inklusive mva. Løyving vert finansiert og utbetalt over driftsbudsjettet for 2024.

Kommunestyret - 078/23 - 21.09.2023

KS - behandling:

Einingsleiar teknisk drift Atle Vaage orienterte om saka, jamfør saksutgreiinga. Vaage viste til at kommunen uansett ikkje kan gjer meir enn 50 prosent tilskot, ved tilskot over dette er kommunen å rekna som utbygger, og det kjem inn og krav om utlysing med meir.

Ordførar Per Lerøy (Ap) ba om at det vart lagt inn ein føresetnad om at andre skal kunna kopla seg på anlegget. Einingsleiar Vaage sa at det er ein god ide å leggja til ei slik setning. Det er plass til dei som bygger no, pluss også fleire.

Handsaming i kommunestyret:

Kommunedirektøren sitt framlegg vart samrøystes vedteke, med tillegg om at fleire skal kunna kopla seg på, så langt det er kapasitet.

KS - vedtak:

Kommunen dekkar 1/3 av oppsitjarane sine fellesutgifter for framlegging av vatn til Utkilneset, inntil maksimalt kroner 215 000,- inklusive mva. Løyving vert finansiert og utbetalt over driftsbudsjettet for 2024.

Fleire abonnentar skal kunna kopla seg på anlegget, såfram det er kapasitet.

Saksopplysninger:

Bakgrunn

Det vart i løpet av 2021 gjennomført privat utbetring av vassforsyning til 7 hus og hytter på

Utkilneset. Utbygginga er gjort slik at det og vil vera mogleg for nye einingar i området å kopla seg på. For tida pågår klargjering av fleire tomter i området.

I forkant av den private utbygginga sende oppsitjarane formell søknad til kommunen om tilskot. Oppsitjarane hadde og munnleg dialog med administrasjonen før oppstart, mellom anna om valet mellom sjøleidning eller leidning over land. Det finst ikkje skriftleg dokumentasjon frå denne dialogen.

Leidning vart lagt over land med mindre dimensjon enn kravet i den gjeldande VA-norma. Oppsitjarane hevdar trasè og tekniske løysingar vart valt i samråd med kommunen. Vidare at administrasjonen før arbeidet starta gav munnleg signal om at delar av dei private sine kostnader ville bli dekkja av kommunen dersom ein valde trasè over land i staden for å leggja ny leidning i sjø.

Kommunestyret avviste 17. februar 2022 å støtta utbygginga. Det vart i saksutgreiing og vedtak vist til at dimensjon på leidning er mindre enn kravet i VA norma. Konsekvensen av for liten dimensjon er at kommunen ikkje ville kunne overtatt anlegget. Det betyr igjen at eit eventuelt tilskot må gjevast over driftsbudsjett, ikkje investeringsbudsjettet.

Driftsbudsjettet til kommunen i 2022 hadde ingen post for slikt tilskot. Avslaget i kommunestyret vart grunna i at det ikkje fanst midlar på driftsbudsjettet, utan at ein handsama spørsmålet om kor vidt kommunen hadde forplikta seg munnleg ovanfor oppsitjarane.

Kommunedirektøren vel å leggja saka fram på nytt, for å få ei politisk vurdering av kor vidt kommunen har brote rettleiingsplikta i forvaltningslova, og kor vidt det vart gitt løfte til oppsitjarane som kommunen har eit moralsk ansvar for å stå ved.

Saksopplysningar:

Utkilneset hadde kommunalt vatn også før utbygginga. Dette vart ført frå det offentleg vassnett gjennom privat leidning i sjø lagt gjennom Kilstraumen. Denne leidninga var utsett for naturkreftene, og førde til store utfordringar for eigarane. Leidninga påførte også Austrheim kommune ekstra utgifter grunna store og hyppige lekkasjar.

Ny leidning vart lagt over land i 2021. Endringa vart gjort mogleg etter utbetringar på kommunen sitt leidningsnett som gjorde det mogleg å endra tilknytingspunkt for Utkilneset.

For at det skulle vore aktuelt at kommunen tok over fellesdelen av den nye leidninga, måtte denne ha vore bygd etter VA-norma. Så lenge leidninga har mindre dimensjon, er det berre tilskot som er aktuelt.

Oppsitjarane søkte formelt om tilskot 2. april 2021. Denne søknaden er journalført hjå kommunen. I søknad går det fram at grunneigarane opprinneleg ønska å leggja ny leidning i sjø, men at dei etter dialog med kommunen sin VA-ansvarlege har valt alternativ trasè på land. Oppsitjarane opplyser vidare at anlegget vert prosjektert for inntil 14 einingar for å gjera det mogleg for dei unytta tomtene

i området å knytta seg på seinare. Estimert kostnad i søknad var oppgitt til 450 000,- eks mva.

Etter at kommunestyret avviste å gje tilskot i møte 17. februar 2022, fekk oppsitjarane tilsendt særutskrift av vedtaket med opplysning om klagefristen på tre veker. Det vart ikkje sendt klage på vedtaket innan fristen.

I ettertid har oppsitjarane kontakta administrasjonen og bede om ei ny vurdering. Dei meiner at dei valde ei dyrare løysing etter råd frå kommunen, og at kommunen sin administrasjon munnleg lova eit kommunalt bidrag dersom denne løysinga vart valt.

Samla kostnad for den private utbygginga kom på i underkant av kr 900 000 inkl mva. Av denne summen er noko utgifter knytt til leidningar til den enkelte hus/hytte. Ut frå tilsendte fakturakopiar vurderer kommunedirektøren felleskostnadane til kr 646 675 inkl mva.

Vurdering

Lov om behandlingssmåte i forvaltningssaker (forvaltningslova) kapitel 3, paragraf 11 seier at forvaltningsorgan har ein alminneleg rettleiingsplikt. Vidare at forvaltningsorgan som handsamar saker for private parter på eige initiativ skal vurdere partane sitt behov for rettleiing. Vidare at forvaltningsorganet er pliktig til å gje rettleiing om gjeldande lover, forskrifter og vanleg praksis for det aktuelle saksområdet.

Forskrift til forvaltningslova kapitel 2, seier at forvaltningsorganet sjølv avgjer om vegleiing skal gjevast skriftleg eller munnleg.

Endring av trasè frå sjø til land viser at det har vore dialog mellom kommunen og oppsitjarane. Kommunedirektøren finn det sannsynleg at også dimensjon på leidning må ha vore eit tema i denne dialogen. Slik kommunedirektøren vurderer det, kjem det då inn under kommunen si rettleiingsplikt å klargjera for oppsitjarane kva tekniske løysingar det var krav om for å oppnå anten kommunalt tilskot eller kommunal overtaking av anlegget.

Å leggja ny leidning i trasè over land, gav høgare kostnad for oppsitjarane enn kva ei ny sjøleidning ville gitt. Det framstår difor sannsynleg at denne endringa vart gjort etter oppmoding frå administrasjonen.

Søknad om tilskot er journalført i kommunen sitt sakshandsamingssystem 7. april 2021. Søknaden inneheldt mellom anna kart som viser planlagt trasè. Søknaden inneheldt ikkje opplysningar om

planlagt dimensjon på leidning.

Faktura frå grunntreprenør viser at arbeidet vart starta i august 2021. Austrheim kommune hadde såleis fire månadar på seg til å gjera nødvendige avklaringar med dei private når det gjaldt tekniske løysingar og dimensjon på leidning.

Kommunedirektøren vurderer rettleiingsplikta slik at kommunen i løpet av desse fire månadane burde tatt initiativ og kontakta oppsitjarane for å avklara spørsmålet om leidningsdimensjon. All den tid saka mellom anna handla om eit eventuelt økonomisk bidrag frå kommunen, meiner kommunedirektøren at det ville ha vore naturleg at denne kontakten vart gjort skriftleg og journalført.

Som motargument kan ein føra at kommunen si VA-norm er tilgjengeleg på kommunen si nettside, og godt kjent for røyrleggjarverksemda dei private hyra inn til å gjera arbeid på Utkilneset. I norma går det klart fram at 100 mm normalt er minste dimensjon for offentleg leidning. Denne dimensjonen hadde og gitt høgare krav til utføring av grøft og dermed påført prosjektet høgare kostnader. Ein kan såleis ikkje utelukka at oppsitjarane har tatt eit medvite val om å leggja leidning med mindre dimensjon for å spara kostnader.

Vidare går det fram av kommunen sitt sakshandsamingssystem at oppsitjarane mottok særutskrift av kommunestyret sitt avslag der det var opplyst om klagefrist utan at det vart sendt inn formell klage. Ein kan såleis hevda at kommunen har gitt oppsitjarane det høvet til å klaga som lova krav.

Folkehelse

Utbygginga er allereie ferdigstilt, spørsmålet om eventuelt kommunalt tilskot har såleis ingen konsekvens for folkehelse.

Miljø

Utbygginga er allereie ferdigstilt, spørsmålet om eventuelt kommunalt tilskot har såleis ingen konsekvens for miljø.

Økonomi

Eit eventuelt tilskot må takast frå kommunen sitt driftsbudsjett. Konsekvensen vil vera at kommunen har tilsvarende mindre beløp til å driva vedlikehald på det kommunale leidningsnett.

Vurdering storleik av eit eventuelt tilskot

Eit tilskot kan seiast å skapa ein viss presedens for eventuelle seinare utbyggingar av tilsvarande karakter. Regelverket opnar for inntil 50% tilskot til private utbyggingar. For Utkilneset handlar det dels om å bytta ut ei eksisterande privat leidning som ikkje fungerte godt nok. Dels er det usemje og manglande dokumentasjon frå begge partar på dialogen før utbygginga. Samstundes løyser utbygginga også problem for kommunen, og opnar for at nye bustader kan knytta seg til offentleg vatn. Ut frå ei totalvurdering finn kommunedirektøren at kommunalt tilskot tilsvarande 1/3 av felleskostnad er rett nivå i den aktuelle saka.

Konklusjon

Forvaltningslova paragraf 17 seier at eit forvaltningsorgan skal syta for at ei sak er så godt opplyst som mogleg før vedtak vert gjort. Saksutgreiinga til kommunestyret 17. februar 2022 omhandlar berre dei økonomiske forholda, dialogen i forkant og eventuelle løfte gitt av kommunen er ikkje omtalt.

Det framstår truverdig at administrasjonen har gitt oppsitjarane ei eller anna form for signal om at kommunen ville bidra økonomisk i prosjektet. Kommunedirektøren vurderer det slik at dialogen mellom oppsitjarane og administrasjonen har vore heilt eller delvis avgjerande for kva løysingar som vart valt, og at denne dialogen difor burde ha vore omtalt i saksutgreiinga til kommunestyret.

Av den totale kostnaden, vurderer kommunedirektøren at kr 646 675 kan sjåast som felles kostnad. Sjølv om anlegget er privat, løyste det og problem som har påført Austrheim kommune kostnadar, og opnar for at framtidige bustader kan knytta seg på kommunalt vatn. Ut frå dette finn kommunedirektøren at det bør gjevast eit tilskot, tilsvarande 1/3 av felleskostnaden.